

ת"פ 62366/12/15 - מדינת ישראל נגד מישל זהר, ניסן כספי, Kafrit Guinea Equatorial

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 62366-12-15 מדינת ישראל נ' זהר ואח'

בפני כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא
בעניין: מדינת ישראל

נגד
1. מישל זהר
2. ניסן כספי
3. Kafrit Guinea Equatorial..

המאשימה באמצעות עו"ד דן בהט

הנאשם 1 באמצעות עו"ד ד"ר משה דרוקר

הנאשמת 3 באמצעות הנאשם 1

גזר דין לנאשמים 1 ו- 3

כללי

1. הנאשם 1 (להלן: "הנאשם") הורשע על פי הודאתו בשלוש עבירות של מסירת דו"ח וידיעות לא נכונים, לפי סעיף 217 לפקודת מס הכנסה (להלן: "הפקודה") ובשלוש עבירות של אי דיווח על פעולה החייבת בדיווח, לפי סעיף 216(8) לפקודה.

2. הנאשמת 3 (להלן: "הנאשמת") הורשעה על פי הודאתו של הנאשם, אשר מייצג אותה, בשלוש עבירות של אי קיום דרישה לפי סעיף 216(4) בצירוף סעיף 216(5) לפקודה, ובעבירה של אי הודעה על תחילת התעסקות לפי סעיף 215 א לפקודה.

3. הנאשם עוסק מזה שנים בענף הבניה והיה במועדים הרלבנטיים לכתב האישום בעלים של חברת אחזקות הרשומה בא"י הבתולה, אשר החזיקה ב- 65 אחוזים מהנאשמת, שהיא חברה הרשומה בגינאה המשוונית. הנאשם ואשתו היו אף בעלים של חברת החזקות שבבעלותה שתי חברות נוספות: חברת כפרית בע"מ וחברה נוספת הרשומה במאוריטניה. החברה שנרשמה במאוריטניה נשלטה ונוהלה על ידי הנאשם וחברת כפרית. הנאשמת

הוקמה על מנת לבצע פרויקט בניית בית חולים בגניאה המשונית על ידי הנאשם. לצורך כך נחתם בשנת 2008 הסכם לגבי ביצוע הפרויקט שנועד להיות בשווי של כ- 40.5 מיליון אירו. במהלך הפעילות שולמו בשנת 2008, בהתאם לחוזה ולהתקדמות הפרויקט, כספים בסכום של כ- 4.145 מיליון אירו, מתוכם 3.2 מיליון הועברו לבקשת הנאשם לחשבונו הפרטי בשוויץ, כנאמן של הנאשמת. החלק הנוסף הועבר לחשבונו של הנאשמת בגניאה המשונית. בשל מחלוקת שנתגלעה ביחס לפרויקט, חתם הנאשם בשם הנאשמת בחודש אפריל 2009 על הסכם פשרה עם היזמים, במסגרתו הוסכם על הפסקת העבודה של הנאשמת בפרויקט ועל תשלום של 5 מיליון דולר אמריקאי לנאשמת על ידי היזמים. על פי הסכם הפשרה מלוא סכום הפיצוי היה אמור להיות משולם לחברת האחזקות של הנאשמת. סכום של 3.25 מיליון דולר מתוך סכום הפשרה הועבר, לבקשת הנאשם, במהלך שנת 2009 לחשבונו של חברת האחזקות בשוויץ. חלק אחר של סכום הפיצוי לא הועבר במועד, ולפיכך הפעיל הנאשם ערבות שניתנה לשם מימוש ההתחייבות, והורה על העברת סכום נוסף של 1.75 מיליון דולר לחשבונו של חברת האחזקות בשוויץ, זאת במהלך שנת 2010.

הנאשמת לא נרשמה אצל רשות המסים בישראל ולא דיווחה כלל על פעילותה בגניאה המשונית לרשות המסים בישראל ועל קבלת התקבולים.

הנאשם מילא, ללא הצדק סביר, פרטים שאינם נכונים בדו"חות שהגיש לרשויות המס לישראל בשנים 2008-2010 וציין כי אינו בעל זכויות בחבר בני אדם תושב חוץ, וכי לא קיימת כל פעולה שהיא תכנון מס המחייב בדיווח מכח סעיף 131(ז) לפקודה, למרות שהיה עליו לציין כי הוא בעלים של חברת האחזקות, שהיא בעלים בשיעור של 65 אחוזים מהנאשמת, ולדווח על פעילותה של הנאשמת.

4. הצדדים הציגו הסדר טיעון במסגרתו תוקן כתב האישום והוסכם, כי הנאשמים 1 ו- 3 יודו בעובדותיו וירשעו בעבירות המיוחסות להם בו. עוד הוסכם, כי המאשימה תעתור לגזור על הנאשם עונש של ארבעה חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס וכן תעתור להטיל על הנאשמת קנס, וכי ההגנה תבקש לגזור על הנאשם שלושה חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס. לבסוף הסכימו הצדדים, כי ככל שהנאשם ימצא מתאים לרצות את עונשו בעבודות שירות, עונש המאסר שיוטל עליו, ירוצה בעבודות שירות.

5. חוות דעת הממונה על עבודות שירות קובעת כי הנאשם כשיר לבצע עבודות שירות.

6. ב"כ המאשימה ביקש לקבל את ההסדר על כל רכיביו, ולגזור על הנאשם עונש מאסר בן 4 חודשים שירוצה בעבודות שירות. ב"כ המאשימה ציין כי חוב המס האזרחי שולם וטען כי ההסדר נחתם לנוכח הקשיים המשפטיים והעובדתיים שעמדו בפני המאשימה לו הייתה מבקשת להוכיח את אשמת הנאשמים בראיות. הודגש כי מדובר בכתב אישום חריג על מיסוי הכנסות בחו"ל לפי מבחן שליטה וניהול, בנסיבות שבהן טרם קיימת הלכה משפטית מחייבת בנושא, וכי מדובר בתיק קשה לניהול גם בהיבט העובדתי בשל הצורך להביא עדים ממדינה באפריקה ולנוכח העובדה כי המעשים נעשו תוך מעורבות של רואה חשבון, עובדה שעלולה הייתה להעיב על עוצמתו של היסוד הנפשי אצל הנאשם 1. נטען, כי מתחם העונש ההולם את המעשים שביצע הנאשם 1 נע בין עבודות שירות למאסר בפועל. עוד נטען, כי אין מקום לגזור את גובה הקנס מההיקף הכלכלי של העבירות, הן בשל טיב העבירות שבהן הורשעו הנאשמים, הן בשל כך שמדובר בתחום שהאכיפה בו חדשה יחסית.

7. ב"כ הנאשם ביקש לגזור על הנאשם עונש של שלושה חודשי מאסר בעבודות שירות, תוך שהדגיש את אופיין הטכני של העבירות שביצע הנאשם, שהן למעשה חתימה על דו"חות שהוגשו לרשויות המס, לאחר שמולאו על ידי רואה חשבון, מבלי לבדוק את הדו"חות. ב"כ הנאשם טען, כי לו היה הנאשם נדרש למלא בעצמו את הדו"חות, סביר כי לא היה נכשל שוב ושוב בביצוע העבירות שבהן הורשע. ב"כ הנאשם ביקש לתת משקל נכבד לעובדה כי הנאשם שילם את סכום המס בהליך האזרחי, וכי לאחר התשלום לא קיימת עוד חבות במס לנאשמת. עוד הדגיש ב"כ הנאשם את הודאתו של הנאשם, נטילת האחריות מצדו והלקח שלמד כתוצאה מההליך המתנהל נגדו, את עברו הנקי ואורח חייו הנורמטיבי והיצרני. ב"כ הנאשם הוסיף וביקש להטיל על הנאשמת קנס סמלי בלבד, מאחר והיא עומדת בפני פירוק, כפי שעולה אף מתוך הסכם השומה, ומי שיישא בסופו של יום בקנס יהיה הנאשם.

8. הנאשם בדברו האחרון הביע חרטה עמוקה על המעשים בהם הורשע ואמר כי למד את לקחו וכי לא יחזור על טעות זו שבהסתמכות על בעלי מקצוע, אף אם הם טובים. הנאשם הדגיש את העובדה כי מדובר באירוע יחיד לאורך 35 שנות הקריירה שלו שבו הסתבך באופן כלשהו עם רשויות המס. לדבריו, לאורך כל שנות עיסוקו נהג להגיש דו"חות ולשלם מיסים במועד, התנהלותו אל מול רשויות המדינה ובפרט רשויות המס, ואל מול לקוחותיו הייתה תמיד תקינה והוגנת, וכי העבירות שביצע הן בעלות אופי טכני בלבד, בשל הסתמכותו על דו"חות שהוכנו על ידי אנשי המקצוע ולא נבדקו על ידו טרם חתם עליהם. הנאשם תיאר את הפגיעה הקשה שנפגעו עסקיו כתוצאה מהגשת כתב האישום, והסביר כי כתב האישום המקורי, שכלל עבירות חמורות יותר מאלה שבהן הורשע בסופו של יום, פורסם והסב לו נזקים רבים, שעה שכתב האישום המתוקן שבו הורשע בסופו של יום לא זכה לפרסום דומה, ונותרה לו תדמית שלילית שהוא עמל קשות על תיקונה.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

9. מערכת גביית המסים מבוססת, במידה לא מבוטלת, על דיווח אמת של הנישומים. אי תשלום מס מקום בו קיימת חבות במס, פוגע בקופה הציבורית, באמון הציבור במערכת גביית המסים ופוגע בשוויון. עבירות מס משבשות את הפעילות התקינה של המשק, את האפשרות לתכנן את היקפי הגבייה ואת האפשרות לתכנן את חלוקת המשאבים הציבוריים לצרכים השונים שנקבעו על ידי השלטונות.

10. הפיתוי לבצע עבירות מס גדול, בשל התמורה הנאה שבצדן ובשל כך שמדובר בעבירות קלות לביצוע וקשות לאיתור וחשיפה. משכך, ההלכה הפסוקה מורה על ענישה מחמירה המבכרת שיקולי גמול והרתעה על פני שיקולים ונסיבות אישיות. (ראו רע"פ 1717/14 לייזרוביץ' נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו 30.3.14])

11. הנזק שצפוי היה להיגרם לקופה הציבורית כתוצאה מביצוע העבירות על ידי הנאשמים היה גדול, בשים לב לסכום ההכנסות שלא דווחו, ובהתאם- לסכום המס, ואולם הנזק תוקן בסופו של יום, לאחר שהנאשם שילם את חוב המס במלואו. מכאן, שמידת הפגיעה בערכים המוגנים כתוצאה מביצוע העבירות היא בינונית.

12. מתוך דבריו של הנאשם, שלא נסתרו, עולה כי במקרה דנן, הגם שהעבירות בוצעו שנה אחרי שנה, והגם שמדובר בתכנון מס, לא היה תכנון מוקדם מצד הנאשם לבצע את העבירות, זאת בשל מעורבות אנשי מקצוע שהם שהכינו

את הדו"חות שעליהם חתם הנאשם. עם זאת, הנאשם הוא איש עסקים ותיק, אשר הבין, וודאי, את העובדה, כי בסופו של יום, לנוכח דיווחיו, הוא לא משלם מס בגין הכנסותיו כתוצאה מניהול ושליטה בנאשמת 3, ומכאן שאין מדובר בכשל בעל אופי "טכני" בלבד.

עובדות אלה קיבלו ביטוי במסגרת הסדר הטיעון בדרך של שינוי מהותי בהוראות החיקוק שיוחסו לנאשמים, באופן שנחקרו עבירות המרמה לפי פקודת מס הכנסה, הדורשות הוכחת כוונה להתחמק מתשלום מס, והוספו תחתן עבירות של דיווח וידיעה לא נכונים, שאינן דורשות יסוד נפשי כאמור.

13. עונשי המקסימום הקבועים בחוק בצד העבירות שביצע הנאשם עומדים על שנה עד שנתיים מאסר בפועל. גובה הקנס המרבי הקבוע בצדה של כל עבירה לפי סעיף 216 שבה הורשעו הנאשמים 1 ו- 3 הוא 29,200 ₪. גובה הקנס המרבי בגין עבירה לפי סעיף 217 שבה הורשע הנאשם 1 הוא 75,300 ₪ בצירוף הסכום החסר בהכנסה שנקבעה מחמת ביצוע העבירה. גובה הקנס המרבי בגין עבירה לפי סעיף 215 שבה הורשעה הנאשמת הוא 75,300 ₪ בצירוף פי אחד וחצי מסכום המס שהתחייבה בו.

14. מדובר בעבירות זהות שבוצעו שנה אחרי שנה בתוך תקופה של שלוש שנים, ועל כן יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד בגין כל העבירות שביצע כל אחד מהנאשמים.

15. כפי שהדגיש ב"כ המאשימה בטיעוניה, מדובר בצעדים ראשונים באכיפת המעשים שביצעו הנאשמים, ועל כן יש קושי להתייחס לרמת ענישה שנקבעה בפסיקה. בשים לב לעובדה כי העבירות שבהן הורשעו הנאשמים אינן משתייכות לקטגוריית העבירות החמורות שבין עבירות המס, מקובל עלי מתחם העונש ההולם שהציגה המאשימה, שאף ב"כ הנאשם 1 לא חלק עליו, דהיינו מתחם המתחיל במאסר בעבודות שירות ומגיע כדי מאסר קצר בפועל, ולצדם עונשים נלווים של מאסר מותנה וקנס, בכל הנוגע לנאשם 1, ועונש קנס בכל הנוגע לנאשמת 3.

16. אשר לגובה הקנס, ככלל, קיימת חשיבות להטלת עונש כספי בשיעור שיהיה מותאם לטובת ההנאה שהופקה מן העבירות, שכן ענישה כזו נועדה לשמוט את הקרקע תחת הכדאיות הכלכלית שבביצוע העבירות, ולשם הרתעת הנאשם עצמו לבל יחזור על מעשיו והרתעת הרבים בהעברת מסר, כי העבירה אינה משתלמת, גם מההיבט הכלכלי (ראו ע"פ 4456/14 אביגדור קלנר נ' מדינת ישראל [פסקה 116 לפסק דינו של כב' השופט פוגלמן עמ' 692]). עם זאת, בהתאם להוראות סעיף 40 לחוק העונשין, בקביעת מתחם הקנס ההולם, יש להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם, וכן אתחשב, במקרה זה, בעמדת המאשימה לפיה יש להקל במידת מה בקביעת מתחם הקנס ההולם ביחס לרמת הקנסות שנקבעה בפסיקה זה בגין עבירות מס בהיקפים דומים, בשל ראשוניות האכיפה.

17. לנוכח האמור לעיל, מתחם הקנס ההולם ביחס לנאשם מגיע עד למיליון שקלים ומתחם הקנס ההולם ביחס לנאשמת מגיע עד ל- 80,000 ש"ח.

נסיבות אינן קשורות בביצוע העבירה

18. הנאשם בן 61. אין לו עבר פלילי. הוא מוסיף לעבוד בתחום הבנייה, ואולם היקף עסקיו קטן בשל השפעת ההליך על היקף האשראי שזוכה לו. השפעה זו כשלעצמה יש בה מידה מסוימת של ענישה ויש לשקול אותה במסגרת קביעת העונש המתאים.

19. הנאשמת עומדת בפני פירוק קרוב.

20. העבירות בוצעו בין השנים 2009-2011. כתב האישום הוגש בחודש דצמבר 2015. לדברי ב"כ המאשימה, הדבר נבע מכך שהעבירות התגלו במהלך חקירה בנושא אחר שבגיננו לא הוגש, בסופו של יום, כתב אישום, וכי תיק חקירת עבירות המס הועבר לפרקליטות בשנת 2014. הזמן שחלף מאז ועד הגשת כתב האישום הוקדש לעיבוד החומר וגיבושו וקיום הליכי שימוע. אף אם לא נמצא דופי בהתנהלות המאשימה מבחינת מהירות הטיפול בתיק, פרק הזמן שחלף מאז ביצוע העבירות ועד הגשת כתב האישום, הוא פרק זמן משמעותי המהווה שיקול לקולא.

21. הנאשם הודה במעשים מיד בראשית ההליך. בצדה של הודאה זו עומד לא רק חיסכון ניכר בזמן שיפוטי שהיה על בית המשפט להקדישו לצורך שמיעת תיק, שהוא מורכב מבחינה ראייתית, אלא גם, ובעיקר, נטילת אחריות על המעשים. התרשמתי כי חרטתו של הנאשם על ביצוע העבירות היא חרטה כנה ואמיתית, ויש בה כדי להבטיח, במידה רבה מאד של סבירות, שהנאשם יימנע בעתיד מלחזור על מעשים דומים.

22. ביטוי מוחשי לחרטה זו של הנאשם ניתן למצוא בהסכם שערך עם רשויות המס, ובעובדה שהנאשם עמד בו בתוך פרק זמן לא ארוך, הסיר את המחדל ושילם לרשויות המס את חובו, הגם שמדובר בסכום גדול מאד העולה על תשעה מיליון שקלים. הסרת המחדל על ידי הנאשם בשם שני הנאשמים, יש לראות בה נסיבה לקולא (ראו רע"פ 5557/09 סמואל שוסטרמן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו 6.7.09]).

23. עוד יש לשקול לקולא את העובדה, כי מדובר בראשיתה של אכיפה פלילית בתחום שבגיננו הועמד הנאשם לדין. עמדתה של המאשימה, לפיה אין למצות את הדין עם הנאשם גם מטעם זה, היא ראויה והגונה.

24. לנוכח האמור לעיל מצאתי כי הסדר הטיעון הוא סביר ויש לקבלו ולהטיל על הנאשמים עונש המצוי בחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם.

25. אני גוזרת על הנאשמים את העונשים הבאים:

הנאשם

א. שלושה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות בהתאם לתכנית שקבע הממונה. תחילת ריצוי עבודות השירות ביום 26.4.17.

ב. ארבעה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירה מסוג פשע לפי הפקודה.

ג. חודשיים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום שלא יעבור עבירה מסוג עוון לפי הפקודה.

ד. קנס בסך 100,000 ₪ או עשרה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים. הראשון עד ליום 2.4.17 והבאים עד ל- 1 בכל חודש עוקב.

הנאשמת

קנס בסך 50,000 ₪. הקנס ישולם ב-5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים. התשלום הראשון עד ליום 2.4.17 והתשלומים הבאים עד ל- 1 בכל חודש עוקב.

26. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לממונה על עבודות השירות.

27. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ג שבט תשע"ז, 19 פברואר 2017, במעמד הצדדים.